

Grundläggande granskning av miljö- och byggnämnden 2022

Vilhelmina kommun

Building a better
working world

Sammanfattning

Kommunrevisionens uppgift är att ge kommunfullmäktige underlag till den årliga ansvarsprövningen. Enligt kommunallagen 12 kap. 1 § ska revisorerna årligen granska all verksamhet som bedrivs inom nämndernas verksamhetsområden i den omfattning som följer av God revisionsred. Denna grundläggande granskning är en del av den årliga granskningen.

Enligt God revisionsred är den grundläggande granskningen inriktad på att översiktligt bedöma måluppfyllelsen samt om styrelse eller nämnd har en tillräcklig styrning och kontroll för att leva upp till mål, beslut och föreskrifter. Denna granskning har således varit av översiktlig karaktär.

För vår sammanfattande bedömning och rekommendationer, se avsnitt 3.

Innehåll

1. Inledning.....	3
1.1. Bakgrund.....	3
1.2. Syfte och revisionsfrågor	3
1.3. Avgränsning.....	3
1.4. Revisionskriterier	3
1.5. Genomförande	4
2. Granskningsresultat	5
2.1. Iakttagelser.....	5
2.2. Övriga iakttagelser:	6
3. Sammanfattande bedömning.....	7

1. Inledning

1.1. Bakgrund

Kommunrevisionens uppgift är att ge kommunfullmäktige underlag till den årliga ansvarsprövningen. Enligt kommunallagen 12 kap. 1 § ska revisorerna årligen granska all verksamhet som bedrivs inom nämndernas verksamhetsområden i den omfattning som följer av God revisionsred. Styrelse och nämnders ansvar för verksamheten regleras bl. a. i kommunallagen 6 kap. Där framgår att nämnderna ska se till att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige bestämt, att den interna kontrollen är tillräcklig och att verksamheten bedrivs på ett i övrigt tillfredsställande sätt.

Enligt god revisionsred (2022) ska den grundläggande granskningen vara inriktad på att översiktligt bedöma måluppfyllelsen samt om styrelse respektive nämnd har en tillräcklig styrning och kontroll för att leva upp till mål, beslut och föreskrifter.

Granskningen har sin utgångspunkt i God revisionsred, samt risker som framkommit i revisorernas risk- och väsentlighetsanalys 2022.

1.2. Syfte och revisionsfrågor

Syftet med granskningen är att ge underlag till revisorernas ansvarsprövning av utbildningsnämnden. Utifrån det har följande revisionsfrågor besvarats i granskningen:

Ändamålsenlighet

- ▶ Har styrelsen säkerställt en tillräcklig styrning av sin verksamhet?
- ▶ Har styrelsen säkerställt en tillräcklig uppföljning av sin verksamhet?

Ekonomiskt tillfredställande

- ▶ Har styrelsen säkerställt en tillräcklig styrning av ekonomi?
- ▶ Har styrelsen säkerställt en tillräcklig uppföljning av sin ekonomi?

Intern kontroll

- ▶ Har styrelsen säkerställt att den interna kontrollen är tillräcklig?

1.3. Avgränsning

Granskningen avser kommunstyrelsen och är främst avgränsad till år 2022. Den grundläggande granskningen är översiktlig och inte inriktad på detaljer.

1.4. Revisionskriterier

Med revisionskriterier avses bedömningsgrunder som används i granskningen som utgångspunkt för analys, bedömningar och slutsatser. Revisionskriterierna kan hämtas ifrån lagar och förarbeten eller interna regelverk, policys och fullmäktigebeslut. Kriterier kan också ha sin grund i jämförbar praxis eller erkänd teoribildning.

I denna granskning utgörs de huvudsakliga revisionskriterierna av kommunallagen och god revisionsred 2022 samt kommuninterna styrdokument beskrivna nedan.

1.4.1. Reglemente för miljö- och byggnämnden

Reglementet (2018) anger att nämnden ska följa det fullmäktige har bestämt att nämnden ska fullgöra samt verka för att fastställda mål uppnås och i övrigt följa givna uppdrag och angivna riktlinjer. Nämnden ansvarar för kommunens uppgifter inom plan- och byggområdet samt inom prövning och tillsyn enligt miljöbalken. Nämnden ska arbeta utifrån ett miljö- och hälsoskyddshänseende och i övriga hänseenden enligt miljöbalken.

1.4.2. Kommunspecifik styrmodell

I årsplan med budget 2022 samt plan 2023-2025 återfinns kommunfullmäktiges vision:

"Vilhelmina ska utvecklas och vara en kommun med både livskraft och framtidstro"

För att uppnå visionen beskriver kommunfullmäktiges styrmodell vissa perspektiv med riktlinjer för hur visionen ska uppnås:

- **Tillgänglighet**
Riktlinjer: gott värdskap, hög tillgänglighet och professionalism är värden som ska genomsyra all verksamhet. Transparens/insyn, öppenhet, delaktighet, för alla, snabbt och enkelt, tillgång till utbildning, snabb etablering av nyanlända, minska ut- anförskap
- **Trygghet**
Riktlinjer: Välfärd, socialt skyddsnät, myndighetsutövning, fysisk miljö, säkerhet, krisberedskap
- **Effektivitet**
Riktlinjer: utifrån invånarnas/kundernas, forskning, beprövad vetenskap och kunskapsbaserade perspektiv utveckla kvaliteten på (välfärds)tjänsterna, digitalisera det som går att digitalisera.
- **Samhällsutveckling**
Riktlinjer: Bibehålla och utveckla ett ekologiskt, ekonomiskt och socialt hållbart samhälle

Styrmodellen innehåller inte några specifika instruktioner om hur kommunfullmäktiges perspektiv och riktlinjer ska beaktas av kommunstyrelse och nämnder.

1.4.3. Reglemente för intern kontroll

Enligt kommunfullmäktiges fastställda reglemente för intern kontroll (2012) har kommunstyrelsen det övergripande ansvaret att se till att det finns en fungerande intern kontroll i kommunen. I enlighet med reglementet ska kommunstyrelsen årligen säkerställa att det bedrivs en god internkontroll i nämnderna. Nämnder ska i sin tur rapportera till kommunstyrelsen sitt arbete med internkontrollplanen. I reglementet framgår att nämnder/styrelsen ska regelbundet genomföra en riskanalys och riskbedömning för sin verksamhet och upprätta en internkontrollplan senast i januari månad.

1.5. Genomförande

Granskningen har genomförts genom löpande insamling av fakta och iakttagelser (till exempel via styrelsens protokoll och tillhörande underlag såsom mål- och budgetdokument, ekonomi- och verksamhetsrapporter, delårsrapporter, bokslut), bokslut).

2. Granskningsresultat

2.1. Iakttagelser

I nedanstående tabell sammanställs våra iakttagelser utifrån respektive kontrollpunkt.

Kontrollpunkt	Iakttagelse	Kommentar/hänvisning till protokoll
Styrning och uppföljning av verksamhet		
Beslutat om verksamhetsmål utifrån kommunfullmäktiges övergripande mål	✓	2021-12-07 §136. Beslutande mål utgår från kommunfullmäktiges övergripande mål.
Beslutat om indikatorer för att mäta måluppfyllelsen	✗	2021-12-07 §136. Nämnden har inte beslutat om indikatorer vid sitt sammanträde.
Följt upp verksamhet och måluppfyllelse i en delårsrapport	—	2022-08-25 §78. Vi har tagit del av en separat bilaga med prognos för nämndens måluppfyllelse. Den framgår inte om den har delgetts nämnden vid sammanträde. Målen prognostiseras att delvis/inte uppnås vid årets slut.
Följt upp verksamhet och måluppfyllelse i en årsrapport	✓	2023-03-16 §5. Nämnden har följt upp måluppfyllelse i en årsrapport.
När måluppfyllelse avseende verksamhet	—	2023-03-16 §5. Årsrapporten visar att tre mål bedöms som delvis uppnådda och ett mål uppnått.
Vidtagit åtgärder vid indikationer på bristande måluppfyllelse avseende verksamhet	✗	2023-03-16 §5. Det framgår inte om behov av åtgärder föreligger vid delårsrapport, och av årsrapporten framgår inte huruvida nämnden har vidtagit åtgärder.
Styrning och uppföljning av ekonomi		
Upprättat en budget för innevarande år inom tilldelad ram	✓	2021-12-07 § 136.
Följt upp ekonomin i en delårsrapport	✓	2022-08-25 § 78. Enligt uppföljningen kommer nämnden att göra ett mindre underskott vid slutåret.
Följt upp ekonomin i en årsrapport	✓	2023-03-16 §5. I årsrapporten redovisar nämnden ett överskott 0,6 mnkr mot budget. Personalkostnaderna har varit lägre på grund av vakanta tjänster.
När måluppfyllelse avseende ekonomi	✓	2023-03-17 §5. Nämnden visar ett överskott mot budget.
Vidtagit åtgärder vid indikationer på bristande måluppfyllelse avseende ekonomi	ET	Nämnden visar god måluppfyllelse avseende ekonomi.

Intern kontroll		
Värderat identifierade risker	✘	Nämnden har inte värderat risker.
Beslutat om internkontrollplan	✘	Nämnden har inte beslutat om en internkontrollplan.
Internkontrollplanen tydliggör - vilka risker som ska kontrolleras - kontrollmetod - vem som är ansvarig för kontroll	ET	Då nämnden inte har beslutat om en intern kontrollplan går punkten inte att bedöma.
Följt upp internkontrollplanen	ET	Det finns ingen fastställd internkontrollplan.
Vidtagit åtgärder vid identifierade brister	ET	Då nämnden inte har fastställt en intern kontrollplan går det inte att bedöma om behov av åtgärder föreligger.

✓ = ingen eller oväsentlig avvikelse, — = viss avvikelse, ✘ = väsentlig avvikelse, ET = Ej tillämplig

2.2. Övriga iakttagelser:

Kommunfullmäktige beslutade under 2020 att en ny nämndsorganisation skulle träda i funktion när den nya mandatperioden skulle börja. Miljö- och byggnämnden omfattas dock inte av någon förändring utan kommer att fortsätta som en egen nämnd.

3. Sammanfattande bedömning

Vår sammanfattande bedömning är att miljö- och byggnämnden delvis har säkerställt en tillräcklig styrning och uppföljning av verksamhet. Vidare bedömer vi att nämndens styrning och uppföljning av ekonomi är tillräcklig. Vi bedömer däremot att nämnden inte har säkerställt en tillräcklig intern kontroll.

Vår bedömning grundar sig på följande:

Revisionsfråga	Bedömning	Kommentar
Har nämnden säkerställt en tillräcklig styrning av verksamheten?	Delvis	Nämnden har fastställt mål för sin verksamhet med koppling till kommunfullmäktiges riktlinjer, men inga indikatorer för att mäta måluppfyllelse. Årsrapporten visar att nämnden delvis uppfyller tre av fyra mål.
Har nämnden säkerställt en tillräcklig uppföljning av verksamheten?	Delvis	Det finns en separat bilaga med prognos för måluppfyllelse vid delåret, det är dock otydligt om nämnden har tagit del av den. Nämnden har följt upp måluppfyllelse i en årsrapport enligt styrningsprinciperna.
Har nämnden säkerställt en tillräcklig styrning av ekonomin?	Ja	Nämnden har följt upp ekonomi i en delårsrapport och i en årsrapport.
Har nämnden säkerställt en tillräcklig uppföljning av ekonomin?	Ja	Nämnden gör ett överskott mot budget för helåret.
Har nämnden säkerställt en tillräcklig intern kontroll?	Nej	Nämnden har inte fastställt en internkontrollplan med identifierade risker för 2022.

Utifrån granskningsresultatet rekommenderar vi miljö- och byggnämnden att:

- ▶ Fastställa mätbara mål med indikatorer för att mäta måluppfyllelse och säkerställ att uppföljning av målen sker vid en delårsrapport i enlighet med kommunfullmäktiges riktlinjer
- ▶ Säkerställa att åtgärder vidtas när prognoser visar att uppsatta mål riskerar att inte uppnås
- ▶ Upprätta former för internkontroll genom att årligen identifiera och värdera risker samt fastställa en internkontrollplan för nämndens verksamhet

Vilhelmina maj 2022

Karla Escobar
Projektmedarbetare, EY

Christer Marklund
Certifierad kommunal yrkesrevisor och
uppdagsledare, EY